SPORT ŞI ETICĂ

În concepţia noastră, educaţia fizică şi sportul reprezintă importante mijloace menite să contribuie la eforturile generale pe care le face ş[illegible]tea pentru **creşterea şi educarea omului nou, formarea unui tineret sănătos, armonios dezvoltat din punct de vedere fizic şi psihic.**

De aceea, pe lîngă rolul său deosebit în creşterea unor generaţii puternice şi viguroase, capabile să contribuie — prin activitatea concretă, de zi cu zi — la înfăptuirea politicii generale de neîntreruptă dezvoltare economico-socială a ţării, **educaţia fizică şi sportul trebuie să concure, alături de celelalte mijloace educaţionale, la cultivarea perseverenţă în rîndurile tineretului a principiilor eticii şi echităţii socialiste,** a înaltelor trăsături morale ale omului nou al societăţii noastre.

Bogata activitate sportivă desfăşurată în ţara noastră oferă, în permanenţă, **nenumărate exemple de înţelegere a imperativelor educaţionale multiple ale educaţiei fizice şi sportului,** dovezi că tineretul sportiv îşi însuşeşte şi aplică — pe terenul de sport şi în afara lui — atît normele „fair-play"-ului, ale întrecerii cinstite, guvernate de principiul **„cel mai bun cîştigă"**, cît şi pe cele mai generale, de comportament corect şi disciplinat, în concordanţă cu cerinţele eticii cetăţeneşti, caracteristice omului societăţii socialiste.

Dar cronicile competiţiilor sportive mai înregistrează **şi unele aspecte discordante, cazuri** (e drept, rare, dar pentru lichidarea cărora trebuie acţionat zi de zi, cu perseverenţă şi fermitate) **de abatere de la regulile sportivităţii, ale întrecerii corecte.**

Mai întîlnim sportivi care, prin duritate şi mijloace neregulamentare, prin atitudini nesportive, încearcă să-şi suplinească lipsa de pregătire şi să obţină astfel „cîştig de cauză" într-o întrecere care ar trebui să fie dreaptă, tovărăşească.

Mai întîlnim (cu atît mai condamnabil !) antrenori sau chiar profesori de educaţie fizică, educatori prin definiţie, care recurg la substituiri de jucători şi la alte căi prin care încearcă să anuleze prevederile regulamentelor de desfăşurare a competiţiilor, în scopul obţinerii de avantaje necuvenite.

Mai întîlnim situaţii cînd echipe bine pregătite (şi care concurează corect şi sportiv) sînt lipsite de posibilitatea de a se bucura de roadele eforturilor lor, din cauză că alte echipe nu-şi apără cinstit şansele, recurg la „aranjamente", la rezultate trucate.

Toate aceste încălcări ale spiritului sportiv, ale regulilor de etică şi echitate, sînt dăunătoare nu numai în planul circumscris al competiţiei respective sau al sportului, în general, ci ele devin nocive şi într-un sens mult mai larg, în planul cetăţenesc, social.

Iată de ce subliniem că **a-i educa pe tineri, pe sportivii de toate vîrstele, în spiritul respectului faţă de partenerul de întrecere** (în fond, un coleg de şcoală, un tovarăş de producţie, un alt membru al societăţii noastre), **faţă de legile competiţiei, ale sportului în general, faţă de arbitri şi faţă de spectatori reprezintă mai mult decît o contribuţie la întronarea „fair-play"-ului pe terenul de sport, devenind o îndatorire cetăţenească, un veritabil act cu profund conţinut patriotic şi social.**

EDUCAŢIA LA ŞCOALA MUNCII

Urmăream, cu puţină vreme în urmă, întrecerile de paraşutism din cadrul Jocurilor balcanice aeronautice. Şi ceea ce admiram la fetele noastre, pe lîngă dîrzenia cu care luptau pentru fiecare secundă, pentru fiecare centimetru care le apropiau de titlurile supreme, a fost admirabilul lor spirit de echipă, de întrajutorare. Priveam spre Florica Uţă, *această tînără scundă, cu mîini ca de copil, cu chipul — altădată scăldat de un zîmbet molipsitor — acum puţin palid de tensiunea competiţiei. Plia paraşuta cu o iuţeală uimitoare dar şi cu o precizie ireproşabilă. Apoi, în loc să se odihnească, sărea în ajutorul altei colege de echipă, abia întoarsă din... văzduh. La semnalul starterului,* Florica *era echipată.* „Fetelor, să fim atente, fetelor ! Să facem tot ceea ce este posibil..." *Şi fetele, printre care şi Uţă, au cîştigat titlul de campioane la proba de aterizare la punct fix, iar în proba de acrobaţie, cea mai grea, tînăra scundă, cu mîini ca de copil, a luat medalia de argint. La festivităţile de premiere, cînd pe cel mai înalt catarg era înălţat tricolorul ţării noastre,* Florica Uţă *plîngea. Erau lacrimi fierbinţi, lacrimile bucuriei.*

Unde s-a format oare acest caracter exemplar, asemănător cu al atîtor şi atîtor alţi sportivi ai zilelor noastre ? Fără îndoială că la şcoala muncii şi a dragostei pentru acest sport greu dar minunat. „Este adevărat, pe aerodrom, în aeroclub — *ne răspunde* Florica Uţă — dar în primul rînd în mijlocul oamenilor cu care muncesti. Eu am un crez : pentru un sportiv nu sînt suficiente satisfacţiile victoriilor, dacă el nu se bucură şi de preţuirea oamenilor cu care lucrează". *Ce face* Florica Uţă *în afara aerodromului ? Lucrează la Întreprinderea „Antilopa" din Capitală. A început ca simplă rihtuitoare. Apoi, pentru priceperea de care a dat dovadă şi în alte operaţiuni, pentru hărnicia ei şi mai ales pentru exigenţa lucrului de calitate, a fost promovată în muncă de control tehnic al calităţii produselor. Şi îşi face pe deplin datoria.*

Am aşteptat-o la ieşirea din schimb pentru a-i cere cîteva amănunte privind palmaresul ei sportiv. Ne-a răspuns scurt, precis, ca la... C.T.C. „Am efectuat pînă acum 1 490 de lansări, sînt maestră a sportului din anul 1973, am stabilit cîteva recorduri republicane..." *Era foarte grăbită.* „Ştiţi, vine băiatul de la şcoală, e într-a treia, apoi soţul meu de la aerodrom *(Gheorghe Uţă, instructor de zbor şi pilot de acrobaţie, n.n.)* iar spre seară am ore de pregătire fizică...".

Mult spor, Florica Uţă !

Viorel TONCEANU

— Note —

RESURSE PUŢINE — INDISCIPLINĂ MULTĂ

Partida dintre divizionarele A feminine de volei Universitatea Craiova şi Rapid Bucureşti, desfăşurată duminica trecută, a fost umbrită de unele manifestări ieşite din comun **ale antrenorului rapidist şi echipei sale.** Rapid a dovedit chiar **din start** slabe resurse fizice, pe fondul cărora indicaţiile tactice **nu-şi** puteau găsi, firesc, materializarea. În schimb, bucureştencele şi antrenorul lor au dat frîu liber nervilor, arătînd nebănuite... resurse în această privinţă. În loc să conducă în mod sportiv echipa (şi să accepte înfrîngerea din partea unei adversare evident mai bune), antrenorul Davila Plocon şi-a vărsat focul pe brigada de arbitri din Braşov, vociferînd şi apostrofîndu-i aproape la fiecare decizie a acestora. La un moment dat, chiar în primul set, el a cerut acordul arbitrului principal, **Gheorghe Ferariu, de a-l „seconda" pe arbitrul secund C. Maniţiu !** Şi s-a aşezat în faţa acestuia, lîngă fileu, deranjîndu-l în misiunea lui pe secund şi continuînd să protesteze. Prin această acţiune, Plocon încălca flagrant nu numai regulamentul, ci şi normele de bunăcuviinţă. După ce i-a arătat cartonaşul galben, arbitrul principal — văzînd că „scenele" continuă — l-a adăugat şi pe cel roşu, invitîndu-l pe Plocon să părăsească sala. Comportarea antrenorului a avut, desigur, ecou şi în rîndul jucătoarelor rapidiste, care s-au manifestat la rîndul lor nesportiv. Ioana Şiclovan şi Constanţa Bălăşoiu au primit cartonaş galben încă din primul set, pentru ca în setul doi, Bălăşoiu, în urma altor proteste, să fie eliminată. După meci, în drum spre vestiare, antrenorul D. Plocon i-a adresat cuvinte jignitoare maestrului emerit al sportului Gh. Ferariu — acum arbitru apreciat pentru corectitudinea sa, dovedită dealtfel şi în meciul în discuţie —, insinuînd că acesta îi datorează... cariera sportivă. Ceea ce, chiar de-ar fi adevărat nu presupunea şi o „răsplată"...

Comentariile în legătură cu aceste comportări încalificabile aşteptăm să le facă federaţia de specialitate. În ceea ce îl priveşte, publicul craiovean le-a făcut pe loc, după meci, aprecîind că ieşirile lui Plocon şi ale jucătoarelor sale sînt încurajate de protecţia de care se bucură, împreună cu unele dintre jucătoarele sale, din partea federaţiei...

Ştefan GURGUI — corespondent

MAI MULT DECÎT O „PROBLEMĂ DE NERVI"

La... fotografie, faptele se prezintă astfel : în ultima etapă a Diviziei A de scrimă, sabrerul Mihai Frunză de la Dinamo Bucureşti, nemulţumit de o decizie a arbitrului Hariton Bădescu, rosteşte cu ostentaţie, în auzul spectatorilor :

— Habar n-are să arbitreze !

Cuvintele, rostite sub impulsul nervilor — cum am crezut —, au avut un efect cu totul nedorit de „eroul" nostru : eliminarea lui din concurs.

Sigur, subliniem, gestul s-a declanşat iniţial sub impulsul nervilor. L-am lăsat pe Mihai Frunză să se liniştească şi să reflecteze cît de cît asupra gestului său.

★

La o oră după incident, scurt dialog cu tînărul sabrer dinamovist, tot în sală, în timp ce echipa Dinamo (fără aportul său) continua să evolueze pe planşă.

— Ce zici, Mihai, merita să rişti atît de mult, printr-un asemenea gest ? Nu era mai firesc să te afli alături de echipă ?

— Nu ştiu dacă merita, dar aşa trebuia să procedez !

— ???

— Arbitrul n-a văzut fraza, aşa cum a fost, dînd o decizie greşită !

— Presupunînd că aceasta a fost realitatea, replica trebuia să fie neapărat jignitoare ? Nu existau oare alte modalităţi de a te adresa arbitrului, îngăduite de regulament, de normele conduitei sportive ?

— Nu regret ce am făcut. Cred că am procedat bine !

Rostite sentenţios, cuvintele tînărului scrimer ni s-au părut stranii. Deci n-a mai fost vorba de o problemă de nervi, Mihai Frunză a gîndit în felul lui, a acţionat ca atare : împotriva regulilor etice, de bună cuviinţă, el a căutat, chipurile, să-şi facă singur... dreptate. Trist şi adevărat este că n-a ales calea regulamentară. Şi mai trist este, însă, că Mihai Frunză nu este suficient ajutat de coechipieri, de cei care se află în preajma sa, antrenori şi prieteni, ca printr-un curent sănătos de opinie să-l facă să fie un sportiv cum l-am dori : disciplinat şi cuviincios.

T. BRĂDEŢEANU

PE BANII ASOCIAŢIEI ÎN... CONCEDIU ?

La finalele campionatelor naţionale de popice, ediţia 1977, care se desfăşoară în aceste zile pe cîteva arene din Capitală, participă — alături de maestre ale sportului şi alte jucătoare consacrate — o serie de elemente tinere şi talentate din grupa valorică B. Numai că în timp ce marea majoritate a sportivelor au luptat din răsputeri pentru a obţine un loc cît mai bun, altele s-au considerat în... concediu. Altfel, nu poate fi explicată atitudinea jucătoarei **Felicia Chiorpec** (Vaslui) care, după ce a făcut act de prezenţă la şedinţa tehnică, nu s-a mai prezentat la arenă. La fel, **Elena Cazacu** (Focşani) şi **Domnica Galan** (Suceava) au făcut drumul degeaba la Bucureşti, nefiind admise în concurs, deoarece au venit fără formele regulamentare de participare. Au oare aceste sportive motive temeinice care să justifice irosirea banilor asociaţiilor respective cu deplasarea lor în Capitală ? **(Tr. I.).**

COLECTIVUL JUDECĂ GREŞELILE COLECTIVULUI

„Ne-am gîndit : ce foloseam dacă 10 stăteam şi-i aşteptam cîte un sfert de oră pe unul sau doi dintre noi care întîrziau la antrenament ? Sau : ce foloseam că 6—7 jucam bine în meci, ne dădeam sufletul pe teren, iar unul dintre noi „încasa" un fault tehnic de ne... turtea pălăria ? Arbitrul devenea şi mai drastic cu echipa noastră, scădeam în ochii publicului, ne enervam şi noi, nu ne mai mergea jocul. Nu o dată am pierdut din avantajul scorului sau chiar meciuri". Titus Tarău, căpitanul echipei, şi *Gheorghe Oczelac,* baschetbalişti de marcă ai clubului Steaua, îmi argumentau deunăzi o hotărîre pe care echipa lor — *nota bene :* echipa ! — a luat-o cu vreo două luni în urmă, pe la mijlocul lui septembrie : *„Primii care pierdeam de pe urma acestor manifestări de indisciplină ale noastre eram tot... noi ! Aşa că, concluzia era logică, iar treaba simplă : noi făceam greşelile, noi trebuia să le dregem solidar".* Şi echipa a rezolvat problema. Băieţii de la Steaua au luat hotărîrea să lichideze orice întîrziere şi orice fault tehnic, să ia atitudine fermă, intransigentă, în chestiuni pe care le considerau pînă atunci în sarcina antrenorului, a conducerii secţiei de baschet sau a clubului. Şi judecata colectivului asupra greşelilor colectivului a intrat mai întîi în vigoare, iar apoi a început să dea roade : în sala din calea Plevnei nimeni nu mai întîrzie la antrenamente, iar în meciurile Stelei faulturile tehnice au devenit raritaţi... Chiar cei care ne-au vorbit, *Titus Tarău* şi *Gheorghe Oczelac,* jucători reprezentativi ai echipei, autori ai multor victorii steliste, s-au ales cu... sancţiuni din partea colectivului. *„Şi n-a fost rău deloc. Să scrieţi însă : asta a fost acum două luni !"*

Radu TIMOFTE

REVENIRE...

Zi de antrenament la secţia de haltere a asociaţiei sportive „Clujana". **Ştefan Javorek,** unul dintre cei mai reputaţi tehnicieni ai ţării în această dificilă disciplnă, se află în sală, împreună cu vreo zece dintre elevii săi. În această după-amiază antrenorul pare puţin emotionat. Aproape că nu-i priveşte pe ceilalţi halterofili, atenţia fiindu-i îndreptată către un tînăr care lucra fără să-şi permită un răgaz cît de mic între două ridicări de haltere. La rîndul lor, ceilalţi sportivi, fraţii **Alexandru şi Ştefan Kiss, Alexandru Popovici, Ştefan Taşnadi,** aproape toţi recordmani ai ţării, campioni naţionali ori componenţi ai loturilor reprezentative, se întreceau în a-i fi cu ceva de folos tînărului despre care aminteam mai sus. Mărturisim că ne-a impresionat toată această grijă acordată unui sportiv ca toţi sportivii. Parcă înţelegîndu-ne gîndurile, **Ştefan Javorek** ţine să ne explice : **„Cu vreo cîţiva ani în urmă, Vasile Lucaci, pe atunci ucenic, şi-a pus în gînd să devină halterofil. L-am primit la antrenamente. Muncea enorm. A devenit campion al ţării la juniori. Dintr-odată, cîteva săptămîni după ce a cucerit titlul, ne-a anunţat că renunţă la activitatea competiţională. Pe mine, precum şi pe colegul meu, antrenorul Spiridon Herghelegiu, ne-a surprins această atitudine".**

Ce se întîmplă cu Vasile Lucaci ? Ne spune chiar el : **„Îmi plăcea sportul, dar vroiam să şi învăţ. Îmi pusesem în gînd să devin inginer. De aceea, după orele de program, în loc să merg în sala de haltere, mă duceam acasă şi învăţam".** Chiar în acea vară, Vasile Lucaci dădea examen la Institutul politehnic din Cluj-Napoca şi reuşea cu o medie destul de mare. Apoi a plecat să-şi satisfacă stagiul militar.

În după-amiaza aceea, cînd reporterul a asistat la antrenamentele halterofililor de la Clujana, Lucaci se afla şi el în sală. El era tînărul căruia i se acorda o atît de mare atenţie. Alexandru Kiss stătea în spatele lui Lucaci, ajutîndu-l să coboare lent halterele ; Ştefan Taşnadi îi corecta poziţia picioarelor. **„Este foarte talentat băiatul** — ne spune campionul ţării la categoria 100 kg, **Ştefan Taşnadi. Noi, cei care avem mai multă experienţă, dorim din toată inima ca Vasile Lucaci să redevină halterofilul din anii de început ai activităţii sale, atunci cînd a devenit campion al ţării. De aceea îl ajutăm cu toţii".**

Nu ne îndoim că într-o asemenea atmosferă tovărăşească, Vasile Lucaci va urca repede treptele sportului pe care le-a mai urcat cu ani în urmă...

Ion GAVRILESCU

GESTURI FRUMOASE...

O întîlnire, la mijlocul săptămînii, cu automobilistul **Dan Amărică,** cunoscutul coechipier al lui **Eugen Ionescu Cristea** — cu care formează echipa **Unirea Tricolor Bucureşti.** Plăcut interlocutor, inginerul Amărică, şef de laborator la catedra de aeronave a Institutului Politehnic, recent întors din **„Raliul Iaşului"**, disputat duminica trecută, a ţinut să ne relateze un fapt pilduitor : **„După 8 etape din campionatul republican de raliuri, titlul de campion absolut putea fi cucerit, în cea de a 9-a, de trei cupluri : Iancovici — Vezeanu, Szalai — Vinţă şi Ionescu — Amărică. Ei bine, în „Raliul Iaşului", pentru o probă specială pe macadam, aveam nevoie pentru maşina noastră de două cauciucuri cu crampoane cu care, se ştie, se poate realiza un timp superior. Timişorenii — Szalai şi Vinţă — ne-au oferit cauciucurile de care aveam nevoie. Astfel, noi am realizat un timp mai bun decît ei. Este o atitudine colegială care a impresionat plăcut pe cei prezenţi".**

Nu numai pe martorii frumosului gest, ci şi pe noi, motiv pentru care am reprodus scurta istorisire. Dorim s-o completăm însă cu o alta : la circuitul de viteză de la Brăila, Eugen Ionescu Cristea nu mai putea lua startul din cauză că un alergător îi lovise maşina la antrenament. Imediat un începător — **Venzel Munteanu** — i-a oferit maşina sa personală „Dacia 1300" cu care „Genu" a şi învins.

M. FR.